

conferences.org/articles/e3sconf/abs/2020/26/e3sconf_icsf2020_10016/e3sconf_icsf2020_10016.html
[in English].

Hevko I. V.,
orcid.org/0000-0003-1108-2753

**DIGITAL EDUCATIONAL HUBS IN INFORMATION-DIGITAL
EDUCATIONAL ENVIRONMENT FOR TRAINING OF FUTURE SPECIALISTS
IN HOTEL AND RESTAURANT BUSINESS**

The article defines conceptual provisions of the research on digitalization and information-digital educational environment for training of education applicants. The definitions of the concepts "digitalization", "information-digital educational environment", "digital educational hubs", established in Ukrainian pedagogical science, are presented. The concept of "digital educational hub" is identified with places for every citizen to freely realize the possibility of free access to education and training in digital literacy due to the providers of this service - libraries, schools, universities, companies and private sector, IT organizations, ASC, public organizations. In the context of the study, a comprehensive characteristic of main components of digital educational hubs was carried out through the definition of the purpose, service providers and list of services, areas of activity, functions, principles, algorithm of activity, types of activity itself.

It is noted that for training of future specialists, in particular, in hotel and restaurant business, it is advisable, in addition to powerful university digital environments, to involve opportunities offered by the relevant Ministry of Digital Transformation of Ukraine.

An analysis of the activities of the educational hub "Google Knowledge" was carried out by examining sections and headings ("Knowledge for school", "Knowledge for work", "Knowledge for life"). Emphasis is placed on the importance of the national project for the development of digital literacy Diya. The importance of digital education in building a partner network of more than 6,000 digital education hubs throughout Ukraine has been emphasized.

The role of public institutions, in particular the National Network of Ukrainian Educational Hubs, in the implementation of the concept of lifelong learning by directing efforts to the development of Ukraine's human capital is clarified.

Key words: digitalization, digital educational hub, higher educational establishment, professional training of future specialists, digital educational environment.

Дата надходження статті: 20.10.2022 р.

Рецензент: доктор педагогічних наук, професор Ребенок В. М.

УДК 378:373.2

DOI <https://doi.org/10.37915/pa.vi52.387>

Крутії К. Л.,
orcid.org/0000-0001-5001-2331

**ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ
ДО ХУДОЖНЬО-ПРОДУКТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ З ДІТЬМИ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ**

У статті проаналізовано шляхи вдосконалення професійної підготовки майбутніх вихователів до художньо-продуктивної діяльності з дітьми дошкільного віку. Визначено сутність поняття «художньо-продуктивна діяльність» та проаналізовано його зміст у науковій літературі та чинних освітніх документах. Художньо-продуктивну діяльність дітей дошкільного віку охарактеризовано як діяльність, що забезпечується інтеграційним підходом та є процесом створення кінцевого матеріального (образотворчого, конструктивного) продукту: аплікації, зліпка, малюнка, споруди, іграшок тощо; прагненням та здатністю

*© Крутії К.Л.

реалізувати на практиці власний художньо-естетичний потенціал для отримання нового неповторного результату художньо-продуктивної діяльності, що зумовлено розвитком почуттів дитини, її емоційного сприйняття.

Наголошено, що майбутній вихователь має володіти інноваційним, творчим мисленням, розвиненою світоглядною культурою, оперувати методами розкриття індивідуальних потенційних здібностей дошкільників у різних видах художньо-продуктивної діяльності.

Уточнено, що формування готовності здобувачів освіти до художньо-продуктивної діяльності з дітьми дошкільного віку потребує підготовки майбутніх вихователів до розв'язання ними низки освітніх завдань: формування естетичної культури дітей та їхніх батьків; створення розвивального естетичного середовища; здійснення професійного психолого-педагогічного супроводу мистецької освіти дітей дошкільного віку; застосування індивідуального підходу до мистецької діяльності дітей; урахування здібностей та творчого потенціалу дошкільників. Здійснено характеристику ефективних форм, методів та прийомів, що забезпечують цілісність і системність професійної підготовки майбутніх вихователів до художньо-продуктивної діяльності з дітьми дошкільного віку в умовах сучасного закладу дошкільної освіти.

Ключові слова: художньо-продуктивна діяльність, майбутні вихователі, професійна підготовка, образотворення, заклад вищої освіти, діти дошкільного віку.

Постановка проблеми. Формування нової генерації професійних педагогів з інноваційним, творчим мисленням, розвиненою світоглядною культурою передбачає вдосконалення професійної підготовки здобувачів освіти в умовах сьогодення. Якісна підготовка майбутніх вихователів до художньо-продуктивної діяльності з дітьми дошкільного віку в умовах закладу дошкільної освіти (далі – ЗДО) потребує впровадження цілісної динамічної системи, яка містить відповідний науково-обґрунтований методичний супровід. Означене потребує окреслення ефективних засобів, форм, методів та прийомів, що підвищують інтенсивність оволодіння здобувачами освіти майбутньою професійною діяльністю. У Законі України «Про дошкільну освіту», Базовому компоненті дошкільної освіти, Концепції розвитку педагогічної освіти, чинних комплексних та парціальних освітніх програмах для дітей дошкільного віку велику увагу зосереджено на формуванні свідомої, творчої успішної майбутньої особистості. Відтак актуальним у професійній підготовці майбутніх вихователів є формування готовності до розв'язання проблем, які мають відношення до розкриття індивідуальних потенційних здібностей дошкільників у різних видах художньо-продуктивної діяльності.

Аналіз досліджень. Проблеми професійної підготовки майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти порушено у працях Л. Артемової, А. Богуш, Л. Березовської, Г. Беленької, С. Гаврилюк, І. Дичківської, І. Кондратець, О. Кононко, М. Машовець, Л. Зданевич, О. Половіної, Т. Поніманської, Г. Цветкової, В. Чайки, О. Янкович та інших учених. Аналіз окремих підходів щодо підготовки майбутніх вихователів до художньо-продуктивної діяльності з дітьми дошкільного віку висвітлено в дослідженнях О. Половіної (проаналізовано педагогічні технології щодо підготовки здобувачів освіти до формування художньо-продуктивної компетентності дошкільників), Г. Підкурганой (охарактеризовано особливості підготовки майбутніх педагогів до художньо-педагогічної діяльності з дітьми на основі культурологічного та поліхудожнього методологічних підходів з опорою на самоактуалізацію студентів під час опанування ними художньо-педагогічними знаннями та вміннями), Н. Голоти, Т. Єськової, С. Матвієнко (обґрунтовано особливості формування конструктивних та художніх умінь майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти, охарактеризовано форми, методи та засоби означеної підготовки), М. Машовець (здійснено аналіз особливостей підготовки сучасного педагога до роботи з дітьми дошкільного віку в умовах мінливого соціуму), О. Поліщук (охарактеризовано прикладні аспекти підготовки майбутніх вихователів

до естетичного виховання дошкільників засобами декоративного мистецтва), K. Hirsh-Pasek, J. Zosh, R. Golinkoff (проаналізовано особливості вдосконалення освітнього процесу в закладах освіти), M. Garaigordobil, L. Berrueto (охарактеризовано особливості творчого розвитку дошкільників), L. Chapman, C. Arnold, L. Bruce (охарактеризовано методи та прийоми застосування творчого підходу в роботі з дітьми дошкільного віку), С. Боярчук, О. Половіної, І. Кондратець, М. Штефан (здійснено аналіз ефективних форм, методів та прийомів професійної підготовки майбутніх вихователів до художньо-продуктивної діяльності з дітьми дошкільного віку в умовах ЗДО). Зокрема художньо-продуктивну діяльність учені вважають підґрунтям загального розвитку дитини, оскільки вона є дотичною до всіх сфер психічного розвитку: сенсорної, пізнавальної, творчої.

Мета статті – проаналізувати особливості та шляхи вдосконалення професійної підготовки майбутніх вихователів до художньо-продуктивної діяльності з дітьми дошкільного віку.

Виклад основного матеріалу. Формування готовності здобувачів освіти до художньо-продуктивної діяльності з дітьми дошкільного віку потребує підготовки майбутніх вихователів до розв'язання ними таких завдань (О. Половіна): формування естетичної культури дітей та їхніх батьків; створення розвивального естетичного середовища; здійснення професійного психолого-педагогічного супроводу мистецької освіти дітей дошкільного віку; індивідуальний підхід до мистецької діяльності дітей; урахування здібностей та творчого потенціалу дошкільників [5, с. 391]. А. Craft наголошує на важливості творчого підходу в професійній підготовці майбутніх фахівців, оскільки лише креативний педагог може створити умови для творчого розвитку вихованців [9, с. 170]. У процесі підготовки майбутніх вихователів до художньо-продуктивної діяльності з дітьми дошкільного віку увагу здобувачів освіти слід зосередити на тому, що художньо-продуктивний процес передбачає уявну побудову образу зображення шляхом активізації мислення, пам'яті, уяви, уваги та власне конкретну діяльність з приладами та матеріалами.

Увагу здобувачів освіти слід зосередити на тому, що розвиток творчості дошкільників відбувається шляхом їхнього залучення до різних видів художньо-продуктивної діяльності, яка сприяє виробленню естетичних смаків, становленню духовного світу дитини, загальнолюдських цінностей. Зокрема E. Wood звертає увагу на необхідність подачі дошкільникам навчального матеріалу в ігровій формі. Акцентує на тому, що вихованцям цього віку притаманні ігрові заміщення (наприклад, аркуш паперу діти використовують у якості накидки). Такий процес учена називає «перетворенням зображень», який надалі через гру сприяє розвитку творчості; стверджує, що увагу педагогів слід зосередити на відчуттях дітьми успіху, реалізованості від результатів творчої діяльності, це мотивуватиме їх на досягнення подальших успіхів у навчальній діяльності [12, с. 53]. D. O'Connor наголошує на важливості надання вихованцям дошкільного віку можливостей для вибору як важливої особистісної потреби, використання ігрових методів та прийомів, урахування природних інтересів та нахилів вихованців задля їх творчого, розумового, емоційного розвитку [11].

Організація художньо-продуктивної діяльності в закладі дошкільної освіти передбачає ознайомлення вихованців з творами мистецтва, навчання малювання, ліплення, аплікування, художнього та технічного конструювання.

М. Штефан «художньо-продуктивну діяльність» характеризує як діяльність, яка забезпечується інтеграційним підходом та є процесом створення кінцевого матеріального (образотворчого, конструктивного) продукту: зіп'яка, малюнок, споруди, іграшок тощо [7]. З міркувань дослідниці, в основу «художньо-продуктивної діяльності покладено створення художнього образу»... як характеристики «творчого мислення автора-митця» [там само]. Художньо-продуктивна діяльність характеризується інтегративністю, оскільки об'єднує різні види діяльності дошкільників: предметно-

практичну, художньо-творчу, ігрову тощо. У результаті такої діяльності вихованець отримує кінцевий продукт, що впливає загалом на формування життєвої компетентності дитини, оскільки пронизує різні напрями виховання. Здобувач вищої освіти має усвідомити, що вихователь, спрямовуючи дошкільника на художньо-продуктивну діяльність, закладає передумови майбутнього життєвого успіху.

О. Половіна наголошує, що художньо-продуктивна діяльність дітей дошкільного віку передбачає «обізнаність у галузі мистецтва, прагнення та здатність реалізувати на практиці свій художньо-естетичний потенціал для одержання власного неповторного результату творчої діяльності» та зумовлена розвитком почуттів дитини, її емоційної сприйнятливості [5, с. 388]. Аналогічними є міркування С. Боярчук: «художньо-продуктивна діяльність (ліплення, аплікація, малювання, самостійна художня діяльність) є пріоритетною у формуванні мистецько-творчої компетентності», а в основу художньо-продуктивної діяльності покладено розвиток «емоційно-ціннісного» ставлення до мистецтва та «формування навичок мистецької діяльності» [2, с. 130].

Майбутнім вихователям варто враховувати, що в дошкільному віці активно розвивається наочно-дійове та наочно-образне мислення. Тому під час художньо-продуктивної діяльності з дітьми необхідною умовою є втілення певних образів у продукт образотворення, а також реалізація цих образів в ігровій діяльності шляхом емоційного занурення у творче середовище, насичене різноманітними зображувальними матеріалами, які дитина може обирати за власним бажанням. Такий підхід потребує від майбутніх педагогів сформованості вмінь яскравого та нетривалого подання наочного матеріалу, що спонукатиме дітей створювати позитивно-емоційні образи предметів, явищ. Так, опановуючи тему «Методи та прийоми навчання дітей дошкільного віку образотворчій діяльності», увагу викладача ЗВО має бути зосереджено на оволодінні майбутніми вихователями прийомом «оживлення», тоді як увагу здобувачів освіти слід зосередити на тому, що художньо-продуктивна діяльність дошкільників характеризується субсенсорністю (надчутливістю), анімізмом (аніма – душа). Тварини, рослини, природні явища в уяві дітей оживають, розмовляють, допомагають знайти шляхи розв'язання різних проблемних ситуацій. Ці уявлення виникають під час спостереження за об'єктами довкілля, перегляду мультфільмів, слухання казок, відгадування загадок, складання розповідей тощо.

Моделювання форм роботи з дітьми під час практичних занять спонукають здобувачів освіти пропонувати власні освітні ситуації для дітей, порівнювати та протиставляти власні ідеї, демонструвати якість набутих теоретичних знань та практичних умінь. Важливим для формування художньо-продуктивної діяльності дошкільників є словесний супровід педагогом власних дій під час демонстрування етапів виконання творчої роботи. Наприклад, у процесі моделювання заняття з теми «Зелена царівна» під час аудиторної роботи здобувачі освіти звертають увагу на схожість та відмінність у зображеннях ялини, а під час виконання зображення коментують свої дії: «ялинку малюємо на блакитному тонованому папері фарбами зеленого та коричневого кольорів за допомогою пензликів різної товщини (широкого, середньої товщини та тоненького). Широким пензликом, змоченим у фарбу коричневого кольору, малюємо стовбур ялини: двома смугами в напрямі «зверху-вниз», трішки розширюючи до основи. Надалі замальовуємо середину стовбура рухом пензлика у напрямі «зверху-вниз». Пензликом середньої товщини, змоченим у фарбу зеленого кольору, малюємо гілки ялини: прикладаючи пензлик усім ворсом, рухом від стовбура ведемо лінію, поступово припіднімаючи пензлик до кінчика. Хвою промальовуємо кінчиком тоненького пензлика, змоченого у фарбу зеленого кольору за допомогою коротких ліній». Такий підхід спонукає майбутніх вихователів до ретельного аналізу алгоритму власних дій задля успішного досягнення мети під час планування та розроблення конспекту заняття, самоаналізу, саморефлексії.

Музичний супровід до заняття збагачує зміст дитячої художньо-продуктивної діяльності, оскільки мелодія музичних творів розвиває емоційну сферу та сприйняття дитини. Під час слухання музики в уяві дошкільника виникає образ, який дитина може виразити через рух, малюнок, розповідь. Повільна лірична мелодія може допомогти сформувати уявну картину погоди під час дощу, а ритмічна, весела – образ сонячної погоди. Тому увагу слід звернути на формування в майбутніх педагогів умінь добирати музичний супровід до заняття відповідно до його теми та видів художньо-продуктивної діяльності вихованців.

Слушними для нас є міркування О. Половіної, яка з-поміж дієвих засобів у підготовці майбутніх вихователів до художньо-продуктивної діяльності дітей дошкільного віку вбачає «мистецьку рефлексію» – рефлексійні вправи, що мотивують здобувачів освіти до самопізнання, розуміння власних емоцій; прагнень аналізувати й оцінювати свої почуття, а також процес та результати власної художньо-продуктивної діяльності [5, с. 442]. Учена радить звернути увагу на оволодіння здобувачами освіти «технологією образотворення» шляхом усвідомлення синергетичного підходу як методологічного фундаменту освіти та рекомендує водночас із термінами «малювання», «ліплення», «аплікація», вводити у професійну підготовку майбутніх вихователів дефініції «free painting» (вільний живопис, вільна діяльність, уникнення прямого наслідування та копіювання способів дій), «пластичне образотворення», «конструктивне образотворення» [там само, с. 444]. Оволодіння майбутніми вихователями означеною технологією та алгоритмом «невтручання» сприятиме розкриттю творчих здібностей дитини, щоб майбутні вихователі занурювалися в атмосферу «дитини», спонукатиме до креативної структурованої імпровізації.

Слід зазначити, що в умовах сучасних освітніх реалій у функціонуванні системи вищої освіти України відбувається заміна традиційних навчальних практик на так зване «змішане навчання». Відтак невід'ємною складовою сучасної підготовки майбутніх вихователів є активне впровадження в освітній процес закладу вищої освіти відповідних дистанційних ресурсів, новітніх інформаційних технологій, наскрізне застосування яких є дієвим інструментарієм, що дає змогу організувати та підтримувати процес навчання здобувачів освіти на якісно новому рівні. Потенційними є можливості електронних інформаційних, навчальних, довідкових, демонстраційних освітніх ресурсів, презентацій, відео- та аудіозаписів, електронних навчальних видань, платформ дистанційного навчання, на яких здобувач освіти може працювати з лекційним матеріалом, готуватися до практичних занять, виконувати завдання для самостійної та індивідуальної творчої роботи. Електронні системи тестування дають змогу викладачам ЗВО оперативно здійснювати поточний контроль якості знань здобувачів освіти, вчасно скоригувати освітній процес у відповідному напрямі та активізувати навчальну діяльність. Означене уможливорює підвищення рівня мотивації студентів у напрямі набуття знань, умінь та навичок, формування особистісно-професійних якостей через нетрадиційність подання навчального матеріалу, новизну, налаштовує на формування готовності розв'язувати освітні завдання, проблемні практичні ситуації у майбутній творчій художньо-продуктивній діяльності з дошкільниками.

Ефективним під час практичних занять є перегляд занять з образотворчої діяльності на YouTube каналах. Означене потребує ретельного аналізу змісту заняття, форм роботи з дітьми, окреслення ефективних методів та прийомів подання дітям образотворчих знань, формування зображувальних умінь і навичок дошкільників задля подальшої ефективної організації художньо-продуктивної діяльності дітей в умовах закладу дошкільної освіти. Підтримку творчої активності майбутніх вихователів уможливорює застосування освітніх вебресурсів до дитячих журналів («Ангелятко», <http://www.angelyatko.com.ua> «Малює», https://malyatko-tv.com.ua/category/magazine_malyatko/ «Джміль», <https://jmil.com.ua/ejmil>, «Пізнайко»

<https://shop.posnayko.com/> тощо), «Технопарк художньо-педагогічних ідей» (вебресурс <https://tpark.jimdofree.com/>) та його рубрики «Художня креативність» (як і чим можна намалювати картину), «Артпроект» (як можна гуртом перетворити світ на краще), «Коли картина оживає» (як можна прожити картину художника), проведення віртуальних екскурсій, відвідини віртуальних музеїв тощо. Зокрема, у віртуальному артсередовищі (вебресурс <https://tpark.jimdofree.com/%D1%8/>) здобувачі освіти моделюють аналіз картин художників Марії Приймаченко («Птах», «Музична конячка з діточками грає», «Українські танцюристи»), Ю. Пацан («Рідні пейзажі України»), В. Алещенко («Українська хата зі соняшниками»), Н. Івженко («Садок вишневий коло хати»), Анни Шевчук («Вареники з вишнями») тощо. Опрацьовуючи рубрику «Художня креативність» (вебресурс <https://tpark.jimdofree.com/%D1%82%D0%B5%D1>) малюють та виготовляють вироби в техніках «Декупаж», «Ниткографія», «Набризкування», виконують зображення фарбами з тіста тощо. Завітавши у Кіндерблог «Вулик» (вебресурс http://kzdnz75ktkmr.blogspot.com/p/blog-page_208.html) здобувачі освіти ознайомлюються з міжнародною технологією «Talking Walls» («Стіни, що говорять»: технологія перетворення освітнього середовища), аналізують способи моделювання та створення художньо-естетичного середовища ЗДО, виготовляють елементи оформлення інтер'єру приміщень закладу дошкільної освіти. У рубриці «Дитина і мистецтво» (вебресурс http://kzdnz75ktkmr.blogspot.com/p/blog-page_30.html) опановують цікаві способи малювання для дітей дошкільного віку, ознайомлюються з програмою «STREAM-освіта, або Стежинки у Всесвіт» (автор К. Крутій, вебресурс <http://kzdnz75ktkmr.blogspot.com/p/stream.html>).

Дієвість та ефективність мистецьких екскурсій, знайомство з артоб'єктами, «буктрейлер», «сторітелінг», артпрогулянки, відвідування театру, мистецьке есе, мистецький професійний кейс, добірка художніх літературних творів, кейс музичних фрагментів до занять та інших ефективних альтернативних форм та методів роботи викладача закладу вищої освіти з майбутніми вихователями полягає в оволодінні способами використання новітніх технологій, що спонукає до ухвалення нестандартних рішень, продукування нових творчих ідей, які здобувачі освіти трансформують в освітній простір ЗДО під час участі в організації та проведення майстер-класів для дітей дошкільного віку, у процесі проходження педагогічної практики, науково-дослідній діяльності. Створення майбутніми вихователями «артбуків», «лепбуків», креативних постерів розширює їхні можливості в отриманні мистецької інформації та активізує пізнавальні інтереси, мотивує до пізнання нового. Аналіз педагогічних ситуацій, активна участь майбутніх фахівців дошкільного профілю у дискусіях формують навички критичного мислення.

Також задля формування готовності здобувачів освіти до художньо-продуктивної діяльності з дітьми дошкільного віку в освітньому просторі закладу вищої освіти слід забезпечувати умови, які б спонукали майбутніх педагогів запроваджувати креативний підхід під час створення власного образотворчого продукту, написання конспектів занять тощо.

Висновки. Отже, художньо-продуктивну діяльність дітей дошкільного віку охарактеризовано як діяльність, що забезпечується інтеграційним підходом, є процесом створення кінцевого матеріального (образотворчого, конструктивного) продукту: зліпка, малюнка, аплікації, споруди (з великогабаритних модулів чи деталей конструкторів), іграшок (з паперу, картону, природних та залишкових матеріалів) тощо; прагненням та здатністю реалізувати на практиці власний художньо-естетичний потенціал для отримання нового неповторного результату художньо-творчої діяльності, що зумовлено розвитком почуттів дитини, її емоційного сприйняття.

Художньо-продуктивний процес передбачає уявну побудову конкретного образу шляхом активізації мислення, пам'яті та власне конкретну художньо-практичну

діяльність із зображувальними матеріалами. Специфіка організації та керівництва художньо-продуктивною діяльністю дітей дошкільного віку вимагає від майбутнього фахівця оволодіння сукупністю знань, умінь та навичок, що забезпечують успішну творчу взаємодію з дитиною дошкільного віку, цілісність інтегративного світосприйняття шляхом синтезу мистецтв, успішне впровадження сучасних освітніх технологій образотворчої діяльності дітей в освітній простір сучасного закладу дошкільної освіти.

Експериментальна перевірка ефективних форм, методів та прийомів формування готовності майбутніх вихователів до художньо-продуктивної діяльності з дітьми дошкільного віку, характеристика та обґрунтування педагогічних умов підготовки здобувачів освіти в означеному напрямі є предметом подальших наукових досліджень.

Список використаних джерел:

1. Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція). URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf
2. Боярчук С. Професійна підготовка майбутніх вихователів до роботи щодо формування мистецько-творчої компетентності дітей дошкільного віку. *Інноваційна педагогіка*. 2022. Випуск 50. Том I. С. 130–135.
3. Машовець М. А. Підготовка сучасного педагога дітей дошкільного віку в умовах мінливого соціуму. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 2015. № 4 (48). С. 339–347.
4. Підкурманна Г. О. Художньо-педагогічна підготовка студентів у світлі новітніх тенденцій методологічної та функціонально-структурної перебудови. *Соціалізація особистості: збірник наук праць / під ред. Капської А. Й.* Київ: НПУ ім. М. П. Драгоманова, 1999. С. 131–143.
5. Половіна О., Кондратець І. Педагогічні технології підготовки майбутніх вихователів до формування художньо-продуктивної компетентності дітей дошкільного віку. *Освіта XXI століття: реалії, виклики, тенденції розвитку: колективна монографія*. InterGING, Німеччина. 2020. С. 380–443. URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/31674/1/O_Polovina_I_Kondratets_Monograph_2020_PI.pdf
6. Поніманська Т. І. Дошкільна педагогіка: підручник. 2-ге вид. Київ: Академвидав, 2013. 464 с.
7. Штефан М. В. Зміст поняття художньо-продуктивної діяльності дітей старшого дошкільного віку. *Теорія та методика навчання та виховання*. 2019. № 47. С. 201–210. URL: <file:///C:/Users/%D0%93%D0%B0%D0%BB%D0%B8%D0%BD%D0%B0/Downloads/2886-5770-1-SM.pdf>
8. Про затвердження концепції розвитку педагогічної освіти. Наказ МОН України No 776 від 16.07.2018. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-koncepciyi-rozvitku-pedagogichnoyi-osviti>
9. Craft A., Jeffrey B. Creativity in Education. Continuum. London. 2001. Pp. 159-174.
10. Hirsh-Pasek K., Zosh J. M., Golinkoff R., Gray J., Robb M., Kaufman J. Putting education in «educational» apps: Lessons from the Science of Learning. *Psychological Science in the Public Interest*. 2015. № 16. Pp. 3–34.
11. O'Connor, D. Reggio Emilia. *Early childhood care and education: An Introduction for Students in Ireland*. Gill & MacMillan, Dublin. 2012. Pp. 135-140.
12. Wood, E. Play and Playfulness in the Early Years Foundation Stage. *In Creativity in Primary Education*. 2007. Pp. 47-58.

References:

1. Basic component of pre-school education (new version). Retrieved from https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf [in Ukrainian].
2. Boiarchuk, S. (2022). Profesiina pidhotovka maibutnikh vykhovateliv do roboty shchodo formuvannia mystetsko-tvorchoi kompetentnosti ditei doshkilnoho viku [Professional training of future educators to work on the formation of artistic and creative competence of preschool children]. *Innovatsiina pedahohika*, 50, 130-135 [in Ukrainian].

3. Mashovets, M. (2015). Pidhotovka suchasnoho pedahoha ditei doshkilnoho viku v umovakh minlyvoho sotsiumu [Training of a modern teacher of preschool children in a changing society]. *Pedahohichni nauky: teoriia, istoriia, innovatsiini tekhnolohii*, 4 (48), 339-347 [in Ukrainian].
4. Pidkurhanna, H. O. (1999). Khudozhno-pedahohichna pidhotovka studentiv u svitli novitnikh tendentsii metodolohichnoi ta funktsionalno-strukturnoi perebudovy [Artistic and pedagogical preparation of students in the light of the latest tendencies of methodological and functional-structural restructuring]. *Sotsializatsiia osobystosti*, 131–143 [in Ukrainian].
5. Polovina, O., & Kondratets, I. (2020). Pedahohichni tekhnolohii pidhotovky maibutnikh vykhovateliv do formuvannia khudozhno-produktyvnoi kompetentnosti ditei doshkilnoho viku [Pedagogical technologies of preparation of future educators for the formation of artistic and productive competence of preschool children]. *Osvita XXI stolittia: realii, vyklyky, tendentsii rozvytku*, 380-443. Retrieved from https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/31674/1/O_Polovina_I_Kondratets_Monograph_2020_PL.pdf [in Ukrainian].
6. Ponimanska, T. I. (2013). *Doshkilna pedahohika* [Preschool Pedagogy]. Kyiv: Akademvydav [in Ukrainian].
7. Shtefan, M. V. (2019). Zmist poniattia khudozhno-produktyvnoi diialnosti ditei starshoho doshkilnoho viku [The content of the concept of artistic and productive activity of older preschool children]. *Teoriia ta metodyka navchannia ta vykhovannia*, 47, 201–210 [in Ukrainian].
8. Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine, On approval of the concept of development of pedagogical education, No.776 dated July 16, 2018. Retrieved from <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-koncepciyi-rozvitku-pedagogichnoyi-osviti> [in Ukrainian].
9. Craft, A., & Jeffrey, B. (2001). *Creativity in Education*. London [in English].
10. Hirsh-Pasek, K., Zosh, J. M., Golinkoff, R., Gray, J., Robb, M., & Kaufman, J. (2015). Putting education in «educational» apps: lessons from the science of learning. *Psychological Science in the Public Interest*, 16, 3-34 [in English].
11. O'Connor, D. (2012) Reggio Emilia. *Early childhood care and education: an introduction for students in Ireland*, 135-140 [in English].
12. Wood, E. (2007). Play and playfulness in the early years foundation stage. *In Creativity in primary education*, 47-58 [in English].

Kruty K. L.,

orcid.org/0000-0001-5001-2331

PREPARATION OF FUTURE EDUCATORS FOR ARTISTIC AND PRODUCTIVE ACTIVITY WITH PRESCHOOL CHILDREN

The article deals with the peculiarities and ways of improving the professional training of future educators for artistic and productive activity with preschool children. The essence of the concept of "artistic and productive activity" is defined and its content in the current educational documents and scientific literature is analyzed. The artistic and productive activity of preschool children is characterized as an activity that is provided by an integration approach and is the process of creating a final material (fine, constructive) product: mold, drawing, appliqué, structures, toys, etc.; the desire and ability to put into practice own artistic and aesthetic potential for obtaining a new unique result of artistic and creative activity, which is caused by the development of the child's feelings, his emotional susceptibility.

It is established that the future educator must have an innovative, creative thinking, developed worldview culture, to operate by methods of disclosure of individual potential abilities of preschoolers in different types of artistic and productive activity.

It is specified that the formation of readiness of education applicants for artistic and productive activity with preschool children requires the preparation of future caregivers to solve a number of educational tasks: formation of aesthetic culture of children and their parents; creation of a developmental aesthetic environment; implementation of professional psychological and pedagogical support of art education of preschool children; application of an individual approach to children's artistic activity; taking into account the abilities and creative potential of preschoolers. The characteristics of effective methods and techniques that ensure the integrity and systematic training of future caregivers

for artistic and productive activity with preschool children in the conditions of modern preschool institution are characteristic.

Key words: artistic and productive activity, future educators, professional training, imagery, higher education institution, preschool children.

Дата надходження статті: 17.11.2022 р.

Рецензент: доктор педагогічних наук, професор Мешко Г. М.

УДК 378.1

DOI <https://doi.org/10.37915/pa.vi52.413>

Розман І. І.;

orcid.org/0000-0002-4951-0074

Кобаль В. І.;

orcid.org/0000-0003-3646-0968

ФОРМУВАННЯ М'ЯКИХ НАВИЧОК ЯК ПРЕДИКТОРІВ ПРОФЕСІЙНОЇ УСПІШНОСТІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ

У статті розглянуто питання формування м'яких навичок (soft skills) майбутніх педагогів як базових факторів, які визначають майбутню професійну успішність.

Наголошено на особливій актуальності м'яких навичок для майбутніх педагогів, їхнього майбутнього професійного успіху й високого рівня конкурентоспроможності. Визначено, що питання розвитку «навичок майбутнього» вже неодноразово розглядалося сучасними як зарубіжними (Р. Болстад, Г. Клекстон, Г. Пауелл, Р. Хіпкінс та ін.), так і вітчизняними (Є. Гайдученко, Н. Жадько, Т. Кожушкіна, Л. Фамілярська та ін.) науковцями.

Проаналізовано термінологічний апарат дослідження. Зауважено, що в науковій сфері сьогодні ведеться багато суперечок про переважне значення soft skills над hard skills (жорсткими або твердими навичками). Перші називають «навичками майбутнього», «навичками успішності», «кар'єрними домінантами» тощо.

Зазначено, що Світовий економічний форум визначає такі десять найважливіших навичок майбутнього 2025 року: аналітичне мислення та інновації активне навчання та навчальні стратегії, комплексне вирішення проблем, критичне мислення та аналіз, креативність, оригінальність та ініціативність, лідерство та соціальний вплив, використання технологій, моніторинг та контроль, дизайн технологій та програмування, стресостійкість та гнучкість, уміння аргументувати погляди, вирішення проблем та генерація ідей.

Для з'ясування найбільш важливих навичок для професійної успішності майбутніх педагогів було проведено анкетування здобувачів освіти. Виявлено, що майже всі студенти вважають м'які навичками обов'язковою складовою успішної викладацької діяльності. Серед найбільш важливих soft skills для педагогів виділяють критичне мислення, стресостійкість, комунікативність, цифрову грамотність.

У статті наведено форми і методи викладання в закладі вищої освіти, які сприятимуть розвитку м'яких навичок студентів.

Ключові слова: майбутні вчителі, заклади вищої освіти, soft skills, професійна успішність.

Постановка проблеми. Динамічні зміни, що відбуваються в сучасному суспільстві: утвердження економіки 4.0 технологічного порядку, глобалізація, диджиталізація – усе це призводить до значних перетворень у світі, який на сьогодні є все більш мінливим і непередбачуваним. Технологічні трансформації призводять до того, що традиційні

*© Розман І. І.

*© Кобаль В. І.